

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI
O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI
JIZZAX FILIALI

KOMPYUTER ILMLARI VA MUHANDISLIK TEXNOLOGIYALARI

XALQARO ILMIY-TEXNIK
ANJUMAN MATERIALLARI

TO'PLAMI
2-QISM

26-27-SENTABR
2025-YIL

Google
Scholar

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY
UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI**

**KOMPYUTER ILMLARI VA MUHANDISLIK
TEXNOLOGIYALARI**

mavzusidagi Xalqaro ilmiy-texnik anjuman materiallari to‘plami
(2025-yil 26-27-sentabr)
2-QISM

JIZZAX-2025

Kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari. Xalqaro ilmiy-texnik anjuman materiallari to'plami – Jizzax: O'zMU Jizzax filiali, 2025-yil 26-27-sentabr. 368-bet.

Xalqaro miqyosidagi ilmiy-texnik anjuman materiallarida zamonaviy kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari sohasidagi innovatsion tadqiqotlar aks etgan.

Globalashuv sharoitida davlatimizni yanada barqaror va jadal sur'atlar bilan rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar samarasini yaxshilash sohasidagi ilmiy-tadqiqot ishlariga alohida e'tibor qaratilgan. Zero iqtisodiyotning, ijtimoiy sohalarini qamrab olgan modernizatsiya jarayonlari, hayotning barcha sohalarini liberallashtirishni talab qilmoqda.

Ushbu ilmiy ma'ruza tezlari to'plamida mamlakatimiz va xorijlik turli yo'nalishlarda faoliyat olib borayotgan mutaxassislar, olimlar, professor-o'qituvchilar, ilmiy tadqiqot institutlari va markazlarining ilmiy xodimlari, tadqiqotchilari, magistr va talabalarning ilmiy-tadqiqot ishlari natijalari mujassamlashgan.

Mas'ul muharrirlar: DSc.prof. Turakulov O.X., t.f.n., dots. Baboyev A.M.

Tahrir hay'ati a'zolari: p.f.d.(DSc), prof. Turakulov O.X., t.f.n., dots. Baboyev A.M., t.f.f.d.(PhD), prof. Abduraxmanov R.A., p.f.f.d.(PhD) Eshankulov B.S., p.f.n., dots. Alimov N.N., p.f.f.d.(PhD), dots. Alibayev S.X., t.f.f.d.(PhD), dots. Abdumalikov A.A, p.f.f.d.(PhD) Hafizov E.A., f.f.f.d.(PhD), dots. Sindorov L.K., t.f.f.d.(PhD), dots. Nasirov B.U., b.f.f.d. (PhD) O'ralov A.I., p.f.n., dots. Aliqulov S.T., t.f.f.d.(PhD) Kuvandikov J.T., i.f.n., dots. Tsoy M.P., Sharipova S.F., Jo'rayev M.M.

Mazkur to'plamga kiritilgan ma'ruza tezislarining mazmuni, undagi statistik ma'lumotlar va me'yoriy hujjatlarning to'g'riligi hamda tanqidiy fikr-mulohazalar, keltirilgan takliflarga mualliflarning o'zlari mas'uldirlar.

второго языка: виртуальную реальность, онлайн-платформы, приложения и методы.

Таким образом, можно сделать вывод, что полилингвальное обучение способствует развитию когнитивных способностей, формированию полиязычной личности, помогает лучше понимать особенности разных культур и содействует межкультурной коммуникации.

Список использованной литературы:

1. Бабаскина О. В., Маховицкая Н. Е. Иностранный язык и математика, как фактор повышения качества обучения в условиях полилингвального образования. Всероссийская научно-практическая конференция «Полилингвальное образование в школах России (19 ноября 2021 года, Саранск): Сборник материалов. Саранск, 2021. – 318 с., 3 табл., 12 рисунков.

2. Бабочиева С. С. Полилингвальное образование как основа сохранения культурного разнообразия человечества. Всероссийская научно-практическая конференция «Полилингвальное образование в школах России (19 ноября 2021 года, Саранск): Сборник материалов. Саранск, 2021. – 318 с., 3 табл., 12 рисунков.

3. Кудинова В. И. Актуальность реализации интегрированного предметно-языкового обучения в иноязычном образовании: материалы междунар. науч.-метод. семинара. // Виртуальная реальность как технология обучения. –Тула: Тул. гос. пед. ун-т им. Л. Н. Толстого, 2022. – 124 с.

4. Жеребило Т. В. Словарь лингвистических терминов. Изд. 5-е, испр. и доп. – Назрань: ООО «Пилигрим», 2010. – 486 с.

5. Tan, Y. Z. & Xun, M. Y. (2023). The Impact of Multilingual Education on Students' Cognitive Development: Evidence from the China. Journal of Education, 6(2), 13-21. URL: <https://stratfordjournals.org/journals/index.php/journal-of-education/article/view/1600/2119>

MULTIMODAL INTEGRATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT ORQALI MAXSUS MAQSADLAR UCHUN INGLIZ TILINI (ESP) QAYTA KO'RIB CHIQISH

**v.b.dots., PhD mustaqil tadqiqotchi, Xabirova Zulfiya,
PhD mustaqil tadqiqotchi, Ro'zimov Ulug'bek
Toshkent shahridagi Adju universiteti**

Annotatsiya. Ushbu maqola multimodal usullar va sun'iy intellekt (AI) integratsiyasi orqali maxsus maqsadlar uchun ingliz tili (ESP) kurslarini qayta ko'rib chiqishni o'rganadi. An'anaviy ESP o'qitish ko'pincha darsliklar va o'qituvchiga yo'naltirilgan usullarga tayanadi, ular zamonaviy ish joyidagi multimodal va texnologik aloqani to'liq aks ettirmaydi. Amaliy tilshunoslik, ta'lim texnologiyasi va ESP pedagogikasidan olingan ma'lumotlarga tayangan holda, ushbu tadqiqot kursni loyihalashda multimodallik va AI qanday qilib bir-birini to'ldirishi mumkinligini

ko'rsatadigan kontseptual asosni ishlab chiqadi. Topilmalar shuni ko'rsatadiki, vizual, audio, video va interfaol vazifalar kabi multimodal strategiyalarni moslashuvchan platformalar, chatbotlar va avtomatlashtirilgan qayta aloqa tizimlari kabi sun'iy intellekt vositalari bilan birlashtirish ko'proq shaxsiylashtirish, haqiqiylik va talabalarni jalb qilish uchun imkoniyatlar yaratadi. Shuningdek, o'qituvchilar malakasini oshirish, resurslarning cheklanganligi va axloqiy mulohazalar kabi muammolar muhokama qilinadi. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, sun'iy intellektdan foydalangan holda multimodal dizayn ESP ta'limini kelajakka yo'naltirilgan va professional jihatdan mos keladigan o'rganish tajribasiga aylantirishi mumkin.

Kalit so'zlar: Maxsus maqsadlar uchun ingliz tili (ESP), multimodal ta'lim, sun'iy intellekt, kurs dizayni, shaxsiylashtirish, o'quvchilarni jalb qilish.

Kirish

Bugungi globallashtirish va texnologik rivojlangan dunyoda ingliz tilini bilish professional muvaffaqiyatning asosiy omiliga aylandi. Muhandislik fakulteti talabalari uchun maxsus maqsadlar uchun ingliz tili (ESP) kurslari xalqaro loyihalarga tayyorgarlik ko'rish, ilg'or tadqiqotlarga kirish va xalqaro hamkasblar bilan aloqa o'rnatishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Biroq, butun dunyo bo'ylab ko'plab ESP kurslari hali ham an'anaviy modelga amal qiladi: darsliklar, grammatika mashqlari va o'qituvchi boshchiligidagi ma'ruzalar. Bunday usullar ba'zi kontekstlarda foydali bo'lsa-da, ular ko'pincha haqiqiy dunyodagi professional muloqotning dinamik xususiyatini aks ettira olmaydi (Mamirova, 2024).

So'nggi o'n yillikda ta'lim sohasidagi tadqiqotlar ko'proq multimodal ta'limning qiymatiga e'tibor qaratmoqda. Tasvirlar, audio, videolar, interfaol vazifalar va simulyatsiyalar yordamida o'qituvchilar o'quvchilar turli kanallar orqali materiallar bilan shug'ullanadigan muhitni yaratishi mumkin (Jewitt, 2017; Zhang va boshq., 2021). Bu xilma-xillik nafaqat talabalarga ko'proq tanlov qilishga yordam beradi, balki bugungi ish joyida keng tarqalgan multimodal aloqani ham aks ettiradi. Bundan tashqari, sun'iy intellektning (AI) rivojlanishi ta'lim uchun yangi imkoniyatlar ochdi. Sun'iy intellektga asoslangan tarjima, nutqni aniqlash, moslashuvchan o'quv platformalari va repetitorlik qilish kabi vositalar allaqachon o'quv jarayonini o'zgartirmoqda (Holmes va boshq., 2021; Kussin va boshq., 2023). ESP uchun sun'iy intellekt darslarni shaxsiylashtirilgan, samaraliroq va professional darajada moslashtirishi mumkin (Asrifan va boshq., 2025). Biroq, ESP kurslarida multimodal usullar va AIning integratsiyasi cheklangan bo'lib qolmoqda, ayniqsa o'quv resurslari va o'qitish hali ham rivojlanmagan hududlarda (Erito, 2023). Ushbu maqola multimodal yondashuvlar va sun'iy intellekt integratsiyasi orqali ESP kurslarini qanday qayta ishlab chiqish mumkinligini o'rganishga qaratilgan. Maqolada nazariy asoslar, uslubiy strategiyalar va amaliy jihatlarni tahlil qilib, bunday integratsiya yanada qiziqarli, amaliy va kelajakka yo'naltirilgan o'quv muhitiga olib kelishi mumkinligi ta'kidlanadi.

Adabiyot manbalari

ESP tadqiqotlari doimiy ravishda haqiqiylik va talabalarga yo'naltirilganlik muhimligini ta'kidlaydi (Dudley-Evans & St. Jon, 1998; Hutchinson & Waters, 1987). An'anaviy yondashuvlar birinchi navbatda o'qishni tushunish va so'z boyligini

rivojlantirishga qaratilgan, ammo yangi yondashuvlar kommunikativ kompetentsiya va kasbiy amaliyotga urg'u beradi (Mamirova, 2024). Ushbu siljish sinfdagi mavhum mashqlarni emas, balki haqiqiy professional kontekstni aks ettiruvchi usullarni talab qiladi.

Multimodal o'rganish chuqurroq ishtirok etish va tushunishni rivojlantirish uchun samarali yondashuv sifatida tan olingan (Jewitt, 2017). Bu talabalarga turli xil sensorli usullar orqali material bilan o'zaro aloqada bo'lish imkonini beradi, bu diagrammalar, modellashtirish va vizualizatsiya asosiy rol o'ynaydigan texnik sohalar uchun ayniqsa muhimdir (Chjan va boshq., 2021). Misol uchun, muhandislik fakulteti talabalari tilni professional amaliyot bilan bog'lash uchun jarayonlarning video namoyishlari yoki interaktiv 3D modellardan foydalanadilar. Bundan tashqari, ta'limdagi AI butun dunyo bo'ylab e'tiborni tortdi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, sun'iy intellektga asoslangan platformalar tezkor fikr-mulohazalarni, moslashuvchan tarkibni va avtonom o'rganishni ta'minlashi mumkin (Holmes va boshq., 2021; Coussin va boshq., 2023). ESP kontekstida ixtisoslashtirilgan chatbotlar, yozishni baholashning avtomatlashtirilgan tizimlari va nutqni aniqlash dasturlari kabi sun'iy intellekt vositalari o'quvchilarning ishonchi va malakasini oshirishda va'da berdi (Savitri va boshq., 2025; Hidoyat va Hidoyat, 2024). Biroq, AI integratsiyasi nafaqat yangi vositalarni qo'shish, balki texnologiya mazmunli o'rganishni qo'llab-quvvatlashi uchun pedagogikani qayta ko'rib chiqishdir (Erito, 2023). Biroq, bir nechta tadqiqotlar ESPda multimodal va AI yondashuvlarini birlashtiradi. Ushbu bo'shliq yanada boy va samaraliroq o'quv muhitini yaratish uchun multimodal pedagogikani sun'iy intellektga asoslangan shaxsiylashtirish bilan birlashtirgan tizim zarurligini ta'kidlaydi (Jykhadlo, 2025).

Metodologiya

Ushbu tadqiqot multimodal usullar va sun'iy intellektni ESP kursini qayta loyihalash jarayoniga qanday qilib samarali integratsiya qilish mumkinligini o'rganish uchun sifatli analitik yondashuvdan foydalanadi. Yangi empirik tadqiqotlar o'tkazishdan ko'ra, asosiy e'tibor amaliy tilshunoslik, ta'lim texnologiyasi va ESP pedagogikasi sohalaridagi mavjud tadqiqotlar natijalarini sintez qilishga qaratiladi. Yondashuv tadqiqotchi va sharhlovchi bo'lib, o'qituvchilar va tadqiqotchilar o'z kontekstlariga moslasha oladigan kontseptual asos yaratishga qaratilgan. Bunday metodologiya dolzarbdir, chunki sun'iy intellektga asoslangan multimodal ESP yo'riqnomasi sohasi hali ham rivojlanmoqda va keng ko'lamli empirik tasdiqlash uchun keng qamrovli sintez zarur (Heliyon, 2024).

Tahlilning birinchi bosqichi ESP va tegishli fanlar bo'yicha multimodal o'qitish strategiyalari bo'yicha tadqiqot adabiyotlarini ko'rib chiqishni o'z ichiga oladi. Bunga matn, audio, video va vizual tasvirlar kabi multimodal kirishlar tushunish va ishtirok etishni qanday oshirishini tekshirish kiradi (Jewitt, 2017; Zhang va boshq., 2021). Texnik ta'lim sohasidagi tadqiqotlarga alohida e'tibor qaratiladi, bu erda talabalar til o'rganishni kasbiy tajriba bilan bog'lash uchun ko'pincha diagrammalar, modellar va ko'rgazmalardan foydalanadilar. Ushbu bosqich ESP kursini loyihalashda multimodallikning pedagogik ahamiyatini tushunish uchun asos yaratadi. Ikkinchi bosqich til o'rganish va ESP kontekstlariga tegishli zamonaviy AI vositalarini aniqlashga qaratilgan. Bularga AIga asoslangan repetitorlik tizimlari, yozishni

baholashning avtomatlashtirilgan platformalari, nutqni aniqlash ilovalari va chatbotlar kabi suhbat agentlari kiradi (Savitri va boshq., 2025; Asrifan va boshq., 2025). Har bir vosita o'quvchilarning avtonomiyalarini qo'llab-quvvatlash, tezkor fikr-mulohazalarni taqdim etish va o'rganish tajribasini shaxsiylashtirish imkoniyatlari nuqtai nazaridan tahlil qilinadi. Maqsad nafaqat vositalarni sanab o'tish, balki ularning multimodal ta'lim faoliyatiga integratsiyalashuv imkoniyatlarini o'rganishdir (Hidoyat va Hidoyat, 2024). Metodologiyaning yakuniy bosqichi ESP o'qitishni yaxshilash uchun multimodallik va AI birgalikda ishlashi mumkin bo'lgan potentsial integratsiya nuqtalarini aniqlashdir. Misol uchun, sun'iy intellektga asoslangan qayta aloqa tizimini multimodal taqdimot bilan birlashtirish ham muloqot qobiliyatlarini, ham aniqlikni oshirishi mumkin. Xuddi shunday, AIga asoslangan moslashuvchan platformalar o'quvchilarni individual ehtiyojlariga moslashtirilgan interaktiv multimodal resurslarga yo'naltirishi mumkin (Zhihadlo, 2025). Ushbu bosqichlardan olingan natijalarni birlashtirgan holda, maqola multimodal usullar va sun'iy intellektni integratsiyalashuvi orqali shaxsiylashtirish, haqiqiylik va jalb qilishga e'tibor qaratgan holda ESP kurslarini qayta loyihalash uchun kontseptual asosni taqdim etadi.

Munozara

Tahlil multimodal texnologiyalar va AI integratsiyasi ESP kurslarini o'zgartirishi mumkin bo'lgan uchta asosiy sohani ta'kidlaydi:

1. Ta'limni shaxsiylashtirish

AI tizimlari talabalarning ishini tahlil qilishi va moslashtirilgan tavsiyalar berishi mumkin (Asrifan va boshq., 2025). Misol uchun, texnik terminologiya bilan kurashayotgan kompyuter muhandisligi talabalariga AI yordamida interaktiv vizual lug'atlar yoki flesh-kartalar taklif qilinishi mumkin. Buni diagrammalar va videolar kabi multimodal ma'lumotlar bilan birlashtirish o'rganishni qulay va shaxsiylashtiradi.

2. Kengaytirilgan muloqot amaliyoti

Professional muloqot kamdan-kam hollarda yozma matn bilan cheklanadi. Muhandislar, shifokorlar va IT mutaxassisarlari ko'pincha hisobotlar, taqdimotlar, jadvallar va yuzma-yuz suhbatlardan foydalanadilar. Subtitrlar bilan video taqdimotlarni ko'rsatish yoki real hayotdagi uchrashuvlarni taqlid qilish kabi multimodal vazifalar bu haqiqatni aks ettiradi (Jewitt, 2017; Zhang va boshq., 2021). AI qo'shimcha ogohlantirishlarni baholash, avtomatlashtirilgan fikr-mulohazalarni taqdim etish yoki chatbotlar yordamida professional suhbatlarni simulyatsiya qilish orqali yordam berishi mumkin (Savitri va boshq., 2025; Hidoyat va Hidoyat, 2024).

3. Haqiqiy ta'lim muhitini yaratish

AI va multimodallik bilan qayta ishlab chiqilgan ESP kurslari ish sharoitlarini simulyatsiya qilishi mumkin. Masalan, sun'iy intellektga asoslangan rolli o'yin tizimlari mijozlarga xizmat ko'rsatish faoliyatini taqlid qilishi mumkin, multimodal vazifalar talabalardan texnik sxemalarni tahlil qilish, ularni og'zaki izohlash va yozma hisobotlarni topshirishni talab qilishi mumkin (Jykhadlo, 2025). Bunday integratsiyalashgan tadbirlar o'rganishni amaliy va dolzarb qiladi.

Ushbu imtiyozlarga qaramay, qiyinchiliklar saqlanib qolmoqda. O'qituvchilar AI va multimodal pedagogika bo'yicha yetarli darajada tayyorlanmagan bo'lishi mumkin, ta'lim muassasalari cheklangan resurslarga ega bo'lishi mumkin va ba'zi talabalar ushbu texnologiyalarga duch kelishi mumkin. Bundan tashqari,

ma'lumotlarning maxfiyligi va AIga haddan tashqari ishonish kabi axloqiy masalalar diqqat bilan ko'rib chiqishni talab qiladi (Holmes va boshq., 2021). Biroq, bu tashvishlar innovatsiyalarga to'sqinlik qilmasligi kerak, balki asta-sekin va o'ylangan holda qabul qilishni rag'batlantirishi kerak.

Xulosa

Multimodal usullar va sun'iy intellektni integratsiyalash orqali ESP kurslarini qayta ko'rib chiqish ta'limning istiqbolli yo'nalishi hisoblanadi. Bunday integratsiya professional munosabatlarning o'zgaruvchan talablariga va zamonaviy talabalarning o'rganish afzalliklariga javob beradi (Mamirova, 2024; Jewitt, 2017). Ba'zi qiyinchiliklarga qaramay, shaxsiylashtirish, haqiqiylik va faollikni oshirishning mumkin bo'lgan afzalliklarini e'tiborsiz qoldirib bo'lmaydi (Helion, 2024).

Butun dunyodagi universitetlar o'qitishda innovatsiyalar kiritar ekan, ESP ortda qolmasligi kerak. Multimodal pedagogikani sun'iy intellekt bilan uyg'unlashtirish nafaqat yangi texnologiyalarni qo'llash, balki til o'rganish usullarini ham aniq maqsadlarda o'zgartirishdir. Ehtiyotkorlik bilan loyihalash, o'qitish va axloqiy yondashuv orqali ushbu innovatsiyalar ESP kurslari talabalarni nafaqat imtihonlarga, balki haqiqiy ish dunyosiga ham tayyorlashni ta'minlaydi (Zhihadlo, 2025; Xolms va boshqalar, 2021).

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Asrifan, A., Cardoso, L. M. O. de B. va Varghese, K. J. (2025). Ikki tilli ESPda sun'iy intellekt: ta'lim texnologiyasi uchun ingliz tilini o'rganishning aralash usullari. *Journal of English Language Innovation and Instruction*, 7(1), 88–112. <http://dx.doi.org/10.26418/jeltim.v7i1.91274> jurnal.untan.ac.id
2. Erito, S. N. P. (2023). Talabalarning ingliz tilini yozish ko'nikmalarida o'z-o'zini samaradorligini oshirish uchun ESP talabalarining sun'iy intellekt salohiyati haqidagi tasavvurlarini o'rganish. *Journal of English Language Learning*, 7(2). <https://doi.org/10.31949/jell.v7i2.7598> ejournal.unma.ac.id
3. Kussin, H. @ J., Megat Xolid, P. Z., Sulaymon, S., Abu Sufi, M. K. va Chaniago, R. H. (2023). Tizimli adabiyotlarni ko'rib chiqish: tilni o'qitish va o'rganishda sun'iy intellektni (AI) integratsiyalash. *AJELP: Osiyo ingliz tili va ta'limi jurnali*, 11(1), 108–119. <https://doi.org/10.37134/ajelp.vol11.1.8.2023> ejournal.upsi.edu.my
4. Hidoyat, R. R. A. va Hidoyat, R. A. V. (2024). O'rta maktab o'quvchilarining multimodal matn ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlashda sun'iy intellekt (AI). *Ingliz tili, tilshunoslik va madaniyati xalqaro jurnali*, 4(03), 1–15. <https://doi.org/10.24252/elstic-ij.v4i03.49896> journal.uin-alauddin.ac.id
5. Mamirova, M.R.K. (2024). Sun'iy intellektning ta'limda ingliz tilini maxsus maqsadlarda (ESP) o'qitishga ta'siri. Ta'lim fanlaridagi akademik tadqiqotlar va tendentsiyalarjurnali,(2024), 314316.<https://ijournal.uz/index.php/jartes/article/view/0> Ijournal
6. Savitri, V.E., Nugroho, H.A., Munir, A., Pusparini, R., Kurniasikh, E. va Arinda, D. (2025). Ingliz tili bo'yicha bo'lajak o'qituvchilarning ESP ish varaqlarini loyihalashda sun'iy intellektga asoslangan chatbotlardan foydalanish bo'yicha

fikrlari. Til va til o'rgatish jurnali, 13(1). <https://doi.org/10.33394/jollt.v13i1.12964e-journal3.undikma.ac.id-e-journal.undikma.ac.id>

7. Jihodlo, O. (2025 yil, 1 may). ESL/ESP sinfida sun'iy intellektga asoslangan test. Axborot texnologiyalari va ta'lim vositalari, 106(2). journal.iitta.gov.ua

8. Chjan, M. Yu., Xarman, R., Agasafari, S. va Delahunty, M. B. (2021). Ko'p tilli sinfda multimodal kompozitsiya: loyihaga asoslangan tadqiqot va o'rnatilgan funktsional tilshunoslik tizimlari. ESL va EFL Educationda multimodal yozishda (35–53-betlar). Springer Singapur. https://doi.org/10.1007/978-981-16-0530-7_3 OUCI

9. Helion. (2024). Oliy ta'limda ingliz tilini o'qitishning multimodal amalga oshirilishi: tizimlitahlil. Helion, 10(19). <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e3837> ScienceDirect

10. Jewitt, C. (2017). O'quv dasturida multimodal nutq. In S. Thorne & S. May (Eds.), Til, Ta'lim va Texnologiya. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-02328-1_4-1 SpringerLink

ONLINE MIND MAPS AS ONE OF THE MEANS OF MASTERING FOREIGN LANGUAGE VOCABULARY

Candidate of Philological Sciences, Vishnyakova E.A.

Lev Tolstoy Tula State Pedagogical University

vishnyalis@yandex.ru

Abstract: Structuring information is important when learning vocabulary in a foreign language. Using mind maps will help students navigate new vocabulary more easily. Online mind map platforms can make this task easier.

Keywords: online service, education, mind maps, students, online platforms, foreign language.

Using mind maps is an effective way of working with vocabulary in English lessons, as they provide good systematization of the material. Mind maps are the development of a famous scientist, lecturer and consultant on issues of psychology of learning and problems of thinking T. Buzan. It was he who spread the idea of using mind maps as an effective way of working with information [1].

In the process of studying foreign language vocabulary, it is recommended to use various methods of working with mind maps. This can be a joint creation of maps in the lesson together with the teacher, pair or group work, individual compilation, as well as independent development of maps at home with subsequent checking by the teacher.

In teaching a foreign language, mind maps can be used for a variety of purposes: for visual representation of complex lexical material, for drawing up retelling plans, for organizing brainstorming in the lesson, as a support for conducting discussions, as a support for oral monologue or dialogic statements. However, the most effective way to use mind maps is to introduce new lexical units, practice lexical material, primary consolidation, and repetition. It is possible to use mind maps to control foreign